

ชื่อเรื่อง	เพลงซอในงานแก้บนเจ้าพ่อเขาแสง ตำบลบ่อแก้ว อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน
ผู้ศึกษาค้นคว้า	ธัญญ์ มาร์ตัน
ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ประทีป นึกปี
ประเภทสารนิพนธ์	การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ศศ.ม. สาขาวิชาวิทยาการดนตรีและ นาฏศิลป์, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2556
คำสำคัญ	งานแก้บน เจ้าพ่อเขาแสง อาชญาเจ้า

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ คือ 1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของเพลงซอในงานแก้บนเจ้าพ่อเขาแสง 2) เพื่อศึกษาลักษณะรูปแบบของเพลงซอในงานแก้บนเจ้าพ่อเขาแสง 3) เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของเพลงซอในงานแก้บนเจ้าพ่อเขาแสง ตำบลบ่อแก้ว อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน

จากการศึกษาพบว่าเจ้าพ่อเขาแสงเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวตำบลบ่อแก้ว อำเภอนาหมื่น จังหวัดน่าน ให้ความเคารพศรัทธา เปรียบเสมือนเป็นดวงวิญญาณของบรรพบุรุษที่คอยปกป้องรักษาให้ชาวบ้านได้อยู่เย็นเป็นสุข เจ้าพ่อเขาแสงเป็นชื่อเรียกของดวงวิญญาณ 3 ดวง คือ อาชญาเจ้า เขาเผือก เขาแสง เจ้าพ่อเขาแสงเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชุมชน ทำให้เกิดความสามัคคี ความเข้มแข็งภายในชุมชน

เพลงซอที่ใช้ในพิธีกรรมแก้บนเจ้าพ่อเขาแสงมีการผสมวงดนตรีประกอบด้วย ซ่างซอผู้ชาย 1 คน ซ่างซอผู้หญิง 1 คน สะล้อกลม 1 คน และปี่ (ซิ่ง) 2 คน ในด้านของบทซอใช้ทำนองเพลงล่องน่านประกอบบทซอ 3 บท เนื้อหามุ่งเน้นการเชิญเจ้าพ่อเขาแสงให้ลงมาประทับร่างทรงเพื่อประกอบพิธีแก้บน การซอจะมีอยู่ 3 ช่วง คือ 1) การซอเชิญเจ้าพ่อเขาแสงมาประทับร่างทรง 2) การซอเนื้อหาทั่วไปในงานแก้บน 3) การซอลาเจ้าพ่อเขาแสง

บทบาทหน้าที่ของเพลงซอแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ 1) บทบาทหน้าที่ในการเชิญเจ้าพ่อเขาแสงมาประทับร่างทรง 2) บทบาทหน้าที่ในการสร้างความบันเทิงภายในงานระหว่างการทำพิธีแก้บน 3) บทบาทหน้าที่ในการลาเจ้าพ่อเขาแสง

Title	Sor Song in Khao-saeng God's Worship for Redeeming a Vow, Bokaew Sub-district, Nameun District, Nan Province
Author	Thanon Marat
Advisor	Associate Professor Prateep Nakpee
Academic Paper	Independent Study M.A. in Music and Dance Study. Naresuan University, 2013
Keywords	Worship for redeeming a vow, Khao-saeng God, Achayajao

Abstract

The objectives of this study are 1). To study the historical background and development of Sor song in Khao-saeng God's worship for redeeming a vow 2). To study the Sor song's format and style in Khao-saeng God's worship for redeeming a vow 3). To study the role duties of Sor song in Khao-saeng God's worship for redeeming a vow, Bokaew Sub-district, Nameun District, Nan Province.

From the study, it has been found that Khao-saeng God is the sacred thing that Bokaew Sub-district, Nameun District, Nan Province people pay respect to. He can be compared to the ancestor's spirit who guards the villagers for happiness. Khao-saeng God is the name for 3 spirits which are Achayajao, Khaopeuk, Khaosaeng. He is the spiritual anchor for the community members and creates the cooperation and strength within the community.

Sor song that is used in the worship for redeeming a vow ceremony for Khaosaeng God has been mixed with the music band that consists of 1 male Changsor player, 1 female Changsor player, 1 Salorklom player, and 2 Pin (Sueng) players. For Sor playing track, Longnan song is used for playing along the 3 Sor playing tracks. The content emphasizes on the invitation for Khaosaeng God to situate in the medium in order to process the worship for redeeming a vow. There are 3 parts in Sor playing which are 1). Sor playing for inviting Khaosaeng God to situate in the medium 2) Sor playing in general content for redeeming a vow 3). Sor playing for saying goodbye to Khaosaeng God.

The role duties of Sor songs can be divided into 3 categories which are 1). Role duties in making invitation to Khaosaeng God to situate in the medium 2). Role duties in entertainment creation during the worship process 3). Role duties in saying goodbye to Khaosaeng God.